

Verveeld en uitgeblutst

THEATER Tragedie; honden plegen geen zelfmoord van Gerardjan Rijnders, door Toneelgroep Amsterdam, regie: Gerardjan Rijnders, compositie: Boudewijn Tarenskeen, gezien: 18/3, Compagnietheater, aldaar t/m 14/4.

In de Griekse tragedie dient het koor als klankbord voor de protagonisten. Het leeft mee, huilt om en becommentarieert hun dramatische noodlot. Maar niet in de hedendaagse variant die regisseur Gerardjan Rijnders speciaal voor Toneelgroep Amsterdam schreef. In zijn *Tragedie* is het koor uitgeblut en gedesillusioneerd. Het gelooft niet meer in betrokkenheid, het heeft geen zin meer in medeleven en het vindt begrippen als 'solidariteit' achterhaald.

Het koor, begrijpen we, staat voor de westerse mens anno 2007. De leden zien er in hun felle overgooiers en korte broeken uit als uit de kluiten gewassen kinderen, die weigeren volwassen te worden.

Halverwege *Tragedie* is er een geweldige explosie in het zwembad, waaraan de koorleden apathisch hangen. Het water spuit omhoog, de waterspiegel ligt binnen een mum van tijd bezaaid met afvalresten. En de enige reactie van koorlid Kittie Courbois is: 'Goh'. Een ander zegt: "Gebeurt er toch nog iets." Weer een ander: "Een special effect." Courbois weer: "En niet erg overtuigend."

Of de bewakingscamera's nu een vechtpartij in de belendende steeg van het theater registreren, of er nu ballonnen uit de lucht dwarrelen of

schuim uit het water omhoog borrelt, de koorleden kijken nergens meer van op. Kop in het zand, dat is hun devies.

Courbois, Jacob Derwig, Roeland Fernhout, Renée Fokker en Fred Goessens hebben alle mogelijke yellen, liedjes, reclametunes en supporterskreten om die collectieve afzijdigheid te bekrachtigen. "Wij doen daar niet aan mee," gillen ze vijfstemmig.

Maar als er een protagonist in het zwembad valt, en wanhopig schreeuwt om hulp, begint er toch iets te knagen bij de koorleden.

DE WESTERSE MENS ANNO 2007 DOOR DE OGEN VAN RIJNDERS

Moeten ze niet toch helpen? Ze raken verdeeld. Het koor valt uiteen in dolende eenzame individuen.

Een lineair, makkelijk na te vertellen verhaal heeft Rijnders samen met componist Boudewijn Tarenskeen niet geschreven. *Tragedie* laat zich het best beschrijven als een partituur van muziekflarden, tekstfragmenten en special effects.

Het is een multimediaal kunstwerk waarmee Rijnders ons een versplinterde en vervormende spiegel voorhoudt. Een spiegel waarin je jezelf eerst vaag en dan met schrik herkent.

MAARTJE DEN BREEJEN